

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**Z A K O N
O PODRŠCI PORODICAMA S DJECOM
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juli 2018. godine

ZAKON O PODRŠCI PORODICAMA S DJECOM U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se osnove materijalne podrške porodicama s djecom, utvrđuju se materijalna prava za podršku porodicama s djecom, postupak ostvarivanja prava, uslovi i način za ostvarivanje prava, finansiranje materijalne podrške porodici s djecom, nadzor i druga pitanja od značaja za ostvarivanje podrške porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

(2) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2. (Pojam podrške porodici s djecom)

Podrška porodicama s djecom, u smislu ovog zakona, podrazumijeva podršku porodicama kroz materijalna davanja, a radi pomaganja u podizanju, odgoju i zbrinjavanju djece kao i u njihovom osposobljavanju za samostalan život i rad.

Član 3. (Cilj podrške porodici s djecom)

Podrška porodicama s djecom ima za cilj da se svoj djeci osiguraju približno jednaki materijalni uslovi za zdrav i pravilan psihofizički razvoj u porodici.

Član 4. (Značenje pojedinih izraza u zakonu)

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

- a) Dijete je lice do navršenih 18 godina života.
- b) Dijete s invaliditetom je dijete s fizičkim, duševnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, odnosno višestrukim oštećenjima koja, u interakciji s različitim barijerama, mogu ometati njegovo puno i efikasno sudjelovanje u društvu na jednakoj osnovi s drugima;
- c) Dijete žrtva porodičnog i drugog nasilja je dijete koje je žrtva fizičkog, psihičkog, emocionalnog ili seksualnog zlostavljanja i kome je nanesena fizička, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja kao i prijetnja takvim djelima ili propuštanje činjenja i dužne pažnje koje ozbiljno sputavaju dijete da uživa u svojim pravima i slobodama na principu ravnopravnosti u javnoj ili privatnoj sferi života;

- d) Dijete žrtva trgovine ljudima je dijete koje je vrbovano, oteto, prevezeno, skriveno, nasilno transportirano ili prihvaćeno u svrhu eksploatacije čak ako nije upotrijebljeno neko od sredstava prijetnje ili upotrebe sile, prinude, prevare, obmane ili drugog sličnog sredstva bez obzira je li dijete dalo svoj dobrovoljni pristanak za eksploataciju ili ne;
- e) Porodica je životna zajednica roditelja i djece i drugih krvnih srodnika, srodnika po tazbini, usvojlaca i usvojenika i lica iz vanbračne zajednice ako žive u zajedničkom domaćinstvu;
- f) Prihodom se smatra:
- 1) plaća i druga primanja iz radnog odnosa;
 - 2) starosna, invalidska i porodična penzija;
 - 3) prihodi od poljoprivredne djelatnosti;
 - 4) primanja po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti lica s invaliditetom;
 - 5) prihodi ostvareni po osnovu imovinskih prava;
 - 6) prihodi ostvareni po osnovu autorskih prava;
 - 7) prihodi ostvareni po osnovu privrednih, uslužnih i drugih djelatnosti;
 - 8) prihodi po osnovu registrovane dopunske djelatnosti;
 - 9) naknada za vrijeme trajanja nezaposlenosti;
 - 10) prihodi po osnovu obaveznog izdržavanja;
 - 11) ostali prihodi ostvareni po osnovu prihoda od dividendi, udjela kamata, prihoda po osnovu životnog osiguranja, prihodi od nasljedstva, prihodi po osnovu naknada za hraniteljstvo, odnosno starateljstvo.
- g) Zajedničko domaćinstvo je ekonomska zajednica jedne ili više porodica u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga materijalna sredstva, stečena radom i korištenjem zajedničkih materijalnih dobara.

Član 5.

(Obračun ukupnog mjesečnog prihoda)

(1) Ukupan mjesečni prihod po članu zajedničkog domaćinstva ostvaren u smislu ovog zakona je prihod članova zajedničkog domaćinstva ostvaren u periodu od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva koji se dijeli s brojem 12 i brojem članova domaćinstva.

(2) Izuzetno, ukoliko nekom od članova zajedničkog domaćinstva u obračunskom periodu iz stava (1) ovog člana prestanu primanja po osnovu plaća i drugih primanja iz radnog odnosa ista se neće uzimati u postupak obračuna ukupnog mjesečnog prihoda.

DIO DRUGI – PODRŠKA PORODICI S DJECOM POGLAVLJE I. NAČELA

Član 6.

(Načelo dostupnosti i zabrane diskriminacije)

(1) Prava iz ovog zakona pripadaju licima koja ispunjavaju propisane uslove bez obzira na razlike u rasi, boji kože, spolu, jeziku, političkom i nacionalnom opredjeljenju, socijalnom porijeklu, seksualnoj orijentaciji, rodnom identitetu i spolnim karakteristikama, starosti, imovini, mjestu rođenja, mjestu prebivališta/boravišta, prirodni socijalne ugroženosti, invalidnosti ili bilo kojem drugom statusu.

(2) Ustanove socijalne zaštite i druga tijela koja realizuju prava iz ovog zakona osiguravaju ravnopravnost u pristupu i korištenju prava iz ovog zakona i u svom radu sprječavaju svaki oblik diskriminacije, direktne ili indirektno, uznemiravanja i nasilja po bilo kojem osnovu.

Član 7.

(Načelo efikasnosti i održivosti)

Podrška porodici s djecom ostvaruje se na način koji osigurava postizanje najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoloživa finansijska sredstva.

Član 8.

(Načelo javnosti i transparentnosti)

Svi subjekti koji obavljaju djelatnost iz ovog zakona, osiguravaju transparentan rad i slobodan pristup informacijama od javnog značaja i drugim informacijama u skladu s propisima o slobodnom pristupu informacijama u Federaciji BiH.

POGLAVLJE II. PRAVA PORODICE S DJECOM

Član 9.

(Ostvarivanje prava)

(1) Prava iz ovog zakona pod uslovima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i koje ima prebivalište na teritoriji Federacije.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stranom državljaninu koji legalno boravi na teritoriji Federacije, pripadaju prava iz ovog zakona pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina.

(3) Strani državljanin kao član obiteljskog kućanstva, u postupku ostvarivanja prava iz ovog zakona, dužan je dokazati da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu svog prebivališta, odnosno zemlje porijekla.

(4) Prava iz ovog zakona su lična i ne mogu se prenositi.

Član 10.

(Prava porodice s djecom)

(1) Prava koja, u smislu ovog zakona, ostvaruje porodica s djecom su:

a) Dječiji dodatak;

b) Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu.

(2) Prava iz stava (1) ovog člana ostvaruju se pod uslovima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

(3) Kantoni utvrđuju i druga prava od onih utvrđenih ovim zakonom ovisno o njihovim materijalnim mogućnostima i drugim potrebama porodice s djecom.

Član 11.
(Osnovica za obračun prava)

Osnovica za utvrđivanje visine prava iz ovog zakona je prosječna neto plaća u Federaciji ostvarena u prethodnoj kalendarskoj godini prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Odjeljak A. Dječiji dodatak

Član 12.
(Korisnici prava na dječiji dodatak)

Pravo na dječiji dodatak, pod uslovima propisanim ovim zakonom, ostvaruje dijete do navršene 18. godine života.

Član 13.
(Uslovi za ostvarivanje prava na dječiji dodatak)

(1) Dijete iz člana 12. ovog zakona može ostvariti pravo na dječiji dodatak ukoliko:

- a) ukupni mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze 20% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku;
- b) nijedan od članova zajedničkog domaćinstva nije vlasnik ili posjednik motornog vozila do sedam godina starosti, osim ako su u pitanju lica s invaliditetom koja po propisima iz oblasti poreske i carinske politike mogu uvesti ili na domaćem tržištu kupiti motorno vozilo kao ortopedsko ili drugo pomagalo;
- c) nije steklo potomstvo;
- d) nije smješteno u hraniteljsku porodicu ili ustanovu socijalne zaštite u periodu dužem od 30 dana, a troškovi smještaja se djelimično ili u cijelosti osiguravaju iz budžetskih sredstava.

(2) Pored uslova propisanih stavom (1) ovog člana dijete starije od 15 godina može ostvariti pravo na dječiji dodatak ukoliko nema zasnovan radni odnos.

(3) Pored uslova propisanih stavom (1) ovog člana dijete starije od 16 godina može ostvariti pravo na dječiji dodatak ukoliko nije sklopilo brak.

Član 14.
(Visina dječjeg dodatka)

(1) Visina dječjeg dodatka iznosi 6% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku.

(2) Korisnik iz člana 12. ima pravo na uvećani dječiji dodatak u iznosu od 8% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku ukoliko ispunjava jedan od sljedećih uslova:

- a) da je dijete bez roditeljskog staranja u skladu s propisima iz oblasti socijalne i dječje zaštite;
- b) da je dijete kojem je nadležna institucija, u skladu s propisima iz oblasti socijalne zaštite, utvrdila invaliditet u procentu od 90% ili 100%;
- c) da je dijete oboljelo od HIV infekcije, tuberkuloze ili drugih zaraznih bolesti koje su utvrđene propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, malignih bolesti, hemofilije, inzulo ovisnog dijabetesa, hronične bubrežne insuficijencije, cistične fibroze, sistemske autoimune bolesti, reumatske groznice, progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadriplegije, cerebralne paralize, epilepsije i multiple skleroze i bolesti ovisnosti, a koje se, u skladu s propisima iz oblasti zdravstvene zaštite, smatraju bolestima većeg socijalno-medicinskog značaja.

(3) Pravo iz stava (2) ovog člana ima i dijete žrtva svih oblika nasilja, trgovine i radne eksploatacije prema procjeni i evidencijama nadležnih centara za socijalni rad/službi socijalne zaštite.

Član 15.

(Trajanje prava na dječiji dodatak)

(1) Djetetu koje ispunjava uslove iz člana 13. ovog zakona pravo na dječiji dodatak će se priznati od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava.

(2) Pravo na dječiji dodatak traje dok postoje uslovi za ostvarivanje prava, a najduže 12 mjeseci.

(3) Staratelj djeteta koje je ostvarilo pravo na dječiji dodatak dužan je obnoviti zahtjev za nastavak ostvarivanja prava na dječiji dodatak u mjesecu prije isteka prava.

(4) Ukoliko zakonski staratelj djeteta u roku iz stava (3) ovog člana ne podnese zahtjev i ne dostavi dokaze o ispunjavanju uslova za nastavak ostvarivanja prava, pravo na dječiji dodatak prestaje.

(5) Za dijete kojem, u skladu s ovim zakonom, prestane pravo na dječiji dodatak, isplata će se izvršiti za mjesec u kojemu je pravo prestalo.

Član 16.

(Prestanak prava na dječiji dodatak)

Pravo na dječiji dodatak prestaje:

- a) s navršениh 18 godina;
- b) smrću djeteta;
- c) na lični zahtjev zakonskog staratelja;
- d) ukoliko zakonski staratelj djeteta nije u propisanom roku dostavio dokaze o ispunjavanju uslova za nastavak ostvarivanja prava;
- e) gubitkom nekog od uslova utvrđenih članom 13. ovog zakona.

Odjeljak B. Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu

Član 17.

(Korisnici prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu)

(1) Novčanu pomoć porodilji, u smislu ovog zakona, ostvaruje porodilja koja nije u radnom odnosu, a radi porođaja i njege djeteta pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju da majka nije živa ili da je spriječena neposredno brinuti o djetetu ili da je napustila dijete, ovo pravo može ostvariti i otac djeteta pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 18.

(Uslovi za ostvarivanje prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu)

Korisnik prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu iz člana 17. ovog zakona može ostvariti pravo na novčanu pomoć pod sljedećim uslovima:

- a) ukoliko je prijavljen na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje ili se nalazi na redovnom školovanju;
- b) ukoliko ukupni mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze 20% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku;
- c) nijedan od članova zajedničkog domaćinstva nije vlasnik ili posjednik motornog vozila do sedam godina starosti, osim ako su u pitanju lica s invaliditetom koja po propisima iz oblasti poreske i carinske politike mogu uvesti ili na domaćem tržištu kupiti motorno vozilo kao ortopedsko ili drugo pomagalo.

Član 19.

(Visina novčane pomoći porodilji)

Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu isplaćuje se u visini 30% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Član 20.

(Isplata prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu)

(1) Korisniku prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu koji ispunjava uslove iz člana 18. ovog zakona pravo na novčanu pomoć će se priznati od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se u roku od 60 dana od dana porođaja.

(3) Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu traje dok postoje uslovi za ostvarivanje prava, a najduže 12 mjeseci.

(4) Za korisnika prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu kojem u skladu s ovim zakonom prestane pravo na novčanu pomoć, isplata će se izvršiti za mjesec u kojemu je pravo prestalo.

Član 21.

(Prestanak prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu)

Pravo na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu prestaje:

- a) zasnivanjem radnog odnosa;
- b) smrću djeteta;
- c) na lični zahtjev porodilje;
- d) prestankom ili oduzimanjem roditeljskog prava;
- e) smještajem djeteta u hraniteljsku porodicu ili ustanovu socijalne zaštite, ukoliko se troškovi smještaja djelomično ili u cijelosti osiguravaju iz budžetskih sredstava;
- f) gubitkom nekog od uslova utvrđenih člankom 18. ovog zakona.

POGLAVLJE III. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA PORODICE S DJECOM

Član 22.

(Nadležni organi za vođenje postupka)

(1) O pravu iz člana 10. stav (1) tačka a) ovog zakona u prvom stepenu odlučuje nadležna općinska služba, a o žalbama protiv odluka donesenih u prvom stepenu odlučuje Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo) kao drugostepeni organ.

(2) O pravu iz člana 10. stav (1) tačka b) ovog zakona u prvom stepenu odlučuje nadležna općinska služba u skladu s ovim zakonom i kantonalnim propisima, a o žalbama protiv odluka donesenih u prvom stepenu odlučuje kantonalno ministarstvo nadležno za oblast socijalne i dječje zaštite kao drugostepeni organ.

(3) U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, te drugi relevantni federalni i kantonalni propisi.

Član 23.

(Postupak u slučaju utvrđenih promjena)

Sve promjene koje su od uticaja na korištenje prava i utvrđenih obaveza po ovom zakonu uzimaju se u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju.

Član 24.
(Troškovi postupka)

Troškovi postupka za ostvarivanje prava po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.

POGLAVLJE IV. OBAVEZE KORISNIKA PRAVA I NADLEŽNOG PRVOSTEPENOG ORGANA

Član 25.
(Obaveze zakonskog staratelja djeteta koje je ostvarilo pravo na dječiji dodatak)

Zakonski staratelj djeteta koje je ostvarilo pravo na dječiji dodatak dužan je prijaviti svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava i to u roku od 15 dana od nastale promjene.

Član 26.
(Obaveze korisnika prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu)

Korisnik prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu dužan je prijaviti svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava i to u roku od 15 dana od nastale promjene.

Član 27.
(Obaveze nadležnog prvostepenog organa)

(1) Nadležni prvostepeni organ je po službenoj dužnosti obavezan kontinuirano pratiti ispunjavanje uslova za ostvarivanje prava po ovom zakonu, te na osnovu utvrđenih promjena koje mogu biti od uticaja na ostvarivanje prava u roku od osam dana provesti postupak utvrđen ovim zakonom.

(2) Ukoliko se utvrdi da se sredstva isplaćena po osnovu prava iz člana 10. stav (1) tačka a) ovog zakona nenamjenski koriste, nadležni prvostepeni organ može odrediti da se ta sredstva isplaćuju drugom roditelju ili licu kod koje se dijete nalazi na izdržavanju.

Član 28.
(Povrat sredstava)

(1) Korisnik za kojega se utvrdi da su mu isplaćena primanja na koja nije imao pravo po ovom zakonu ili mu nije pripadalo u tom obimu, dužan je vratiti primljeni iznos, odnosno razliku između primljenog i stvarno pripadajućeg iznosa.

(2) Ukoliko korisnik ne vrati iznos iz stava (1) ovog člana u roku koji odredi nadležni organ, postupak povrata kod nadležnog suda pokreće i te troškove snosi Ministarstvo, ukoliko je u pitanju povrat sredstava za dječiji dodatak, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za oblast socijalne i dječje zaštite, ukoliko je u pitanju povrat sredstava za novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu.

POGLAVLJE V. FINANSIRANJE PODRŠKE PORODICAMA S DJECOM

Član 29. (Izvori finansiranja)

(1) Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 10. stav (1) tačka a) ovog zakona osiguravaju se u budžetu Federacije.

(2) Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 10. stav (1) tačka b) ovog zakona osiguravaju se u budžetima kantona.

Član 30. (Način isplate)

(1) Isplate novčanih primanja na osnovu prava iz člana 10. st. (1) i (3) ovog zakona vrše se donošenjem rješenja o priznavanju prava koje nadležne općinske službe unose u Jedinственu elektronsku bazu podataka Ministarstva.

(2) Nadležni prvostepeni organi koji rješavaju po zahtjevima za ostvarenje prava iz ovog zakona, vode evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama prema ovom zakonu i dostavljaju mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama Ministarstvu za pravo iz člana 10. stava (1) tačka a) ovog zakona i kantonalnim ministarstvima nadležnim za oblast socijalne i dječje zaštite za pravo iz člana 10. stav (1) tačka b) ovog zakona.

Član 31. (Vremensko razdoblje isplate)

Novčana primanja utvrđena na osnovu prava iz ovog zakona isplaćuju se u mjesečnim iznosima i to za razdoblje koje prethodi mjesecu isplate.

DIO TREĆI – DJEČIJA NEDJELJA

Član 32. (Dječija nedjelja)

(1) Prva sedmica u mjesecu oktobru svake godine određuje se kao "Dječija nedjelja" na teritoriji Federacije.

(2) "Dječija nedjelja" se uvodi radi poticanja i organiziranja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih promovisanju Konvencije o pravima djeteta i poduzimanja drugih mjera i akcija za unapređenje razvoja brige o djeci i direktne podrške djeci radi njihovog efikasnijeg odgoja, obrazovanja i inkluzije, kao i podrške djeci koja izlaze iz sistema javne brige.

(3) Manifestacije i mjere iz stava (2) ovog člana utvrđuju se programom koji donosi federalni ministar rada i socijalne politike i programima koje donose kantonalni ministri nadležni za oblast socijalne i dječije zaštite.

(4) Sredstva utvrđena u budžetu Federacije za obilježavanje "Dječije nedjelje" na teritoriji Federacije realizovat će se u skladu s federalnim programom iz stava (3) ovog člana.

Član 33.

(Naplaćivanje novčanih iznosa)

(1) Za "Dječiju nedjelju" tokom cijelog mjeseca oktobra naplaćivat će se novčani iznosi utvrđeni odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, i to na:

- a) prodatu voznu kartu u međumjesnom i međunarodnom željezničkom, brodskom, avionskom i autobuskom saobraćaju;
- b) poštanske pošiljke u unutrašnjem saobraćaju, osim na pošiljke novina i časopisa;
- c) prodatu ulaznicu za pozorište, kino i druge kulturne manifestacije i sportske priredbe za koje se naplaćuju ulaznice;
- d) na svaki prodati primjerek nosača slike ili zvuka.

(2) Naplaćene novčane iznose iz stava (1) ovog člana, privredna društva, poslodavci i druga pravna i fizička lica, koja vrše naplatu na području kantona, dužni su uplatiti te iznose u budžet kantona u roku od 15 dana po isteku mjeseca oktobra, ako propisom kantona nije drugačije utvrđeno.

Član 34.

(Način naplate)

Način naplate i evidentiranja novčanih iznosa iz člana 33. ovog zakona utvrdit će kantonalni ministar nadležan za finansije u skladu s ovim zakonom i zakonima iz oblasti finansija.

Član 35.

(Namjena i način raspoređivanja prikupljenih sredstava)

(1) Sredstva prikupljena po osnovu naplaćivanja novčanih iznosa iz člana 33. ovog zakona iskoristit će se za finansiranje aktivnosti i mjera iz stava (2) člana 32. ovog zakona.

(2) Način raspoređivanja sredstava iz stava (1) ovog člana utvrdit će kantonalni ministar nadležan za oblast dječije zaštite.

DIO ČETVRTI - NADZOR I PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA

Član 36.

(Nadzor nad provođenjem Zakona)

(1) Ministarstvo prati provedbu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje prava na dječiji dodatak.

(2) Kantonalna ministarstva nadležna za oblast socijalne i dječje zaštite vrše nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata kantona donesenih saglasno ovom zakonu, izdaju instrukcije i vrše neposredni upravni nadzor u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu.

Član 37.

(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.

(2) Nadzor iz stava (1) ovoga člana vrši se u nadležnoj općinskoj službi, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže nadležna općinska služba.

Član 38.

(Praćenje primjene)

(1) Za potrebe praćenja implementacije ovoga zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu s ovim zakonom uspostavlja se radno tijelo u čiji se sastav imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava nadležnih za oblast socijalne i dječje zaštite.

(2) Pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, način donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad radnog tijela iz stava (1) ovoga člana definisat će se poslovníkom o radu radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.

(3) Radno tijelo iz stava (1) ovoga člana vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih kroz pojedinačne izvještaje resornih kantonalnih i općinskih organa, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovoga zakona koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima nadležnim za oblast socijalne i dječje zaštite.

DIO PETI – KRIVIČNE ODREDBE

Član 39.

(Krivične odredbe za prekršaj nadležnog prvostepenog organa)

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se nadležni prvostepeni organ ako:

- a) inspektoru ne osigura neometano obavljanje inspekcijskog nadzora i ne stavi mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju;
- b) korisniku, suprotno odredbama ovog zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;
- c) omogući korištenje prava licu kojem ne pripada pravo po ovom zakonu ili mu ne pripada u tom obliku.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se odgovorno lice u nadležnom prvostepenom organu novčanom kaznom od 1.500,00 do 3.000,00 KM.

Član 40.

(Krivične odredbe za nenaplaćivanje novčanih iznosa za vrijeme "Dječije nedjelje")

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako za vrijeme "Dječije nedjelje" ne naplaćuje novčani iznos utvrđen odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 33. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom subjektu novčanom kaznom od 1.500,00 do 3.000,00 KM.

DIO ŠESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

(Usklađivanje kantonalnih propisa)

Kantoni su dužni u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti svoje propise i opće akte iz oblasti podrške porodicama s djecom koje će usaglasiti s odredbama ovog zakona i kojima će utvrditi i druga prava u skladu s odredbama stava (3) člana 10. ovog zakona.

Član 42.

(Pravo na naknadu plaće porodilji u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta)

Pravo na naknadu plaće porodilji u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta će se do dana početka primjene ovog zakona nastaviti isplaćivati u skladu s propisima iz oblasti socijalne i dječje zaštite nakon čega će se isto regulisati propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja.

Član 43.

(Nepreuzimanje obaveza kantona za neisplaćene iznose)

Ovim zakonom ne preuzimaju se obaveze kantona za neisplaćene iznose novčanih primanja porodica s djecom, ostvarene po propisima koji su se primjenjivali u Federaciji do dana početka primjene ovog zakona.

Član 44.

(Prestanak važenja odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom)

Danom početka primjene ovog zakona prestaju važiti odredbe čl. 87. do 96. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09 i 45/16).

Član 45.

(Stupanje na snagu i početak primjene zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početak će se primjenjivati 12 mjeseci nakon stupanja na snagu Zakona.

O B R A Z L O Ž E N J E

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana III. 2. e), u vezi s članom III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike.

Prema odredbama člana III. 2. e) i člana III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III. 3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III. 4. j)).

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09 i 14/16) utvrđena su osnovna prava porodice s djecom i to: dodatak na djecu, naknada umjesto plaće ženi majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu, jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta, pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci, dodatna ishrana za majke dojilje, posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova koji žele djecu i trudnica, smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja, osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja i školarine i stipendije đacima i studentima.

Propisom kantona bliže se uređuju uslovi, način, postupak, organi i finansiranje ovih prava. Sredstva za finansiranje zaštite porodice s djecom, u skladu s federalnim propisima o pripadnosti javnih prihoda i njihovom preraspodjelom, osiguravaju se u budžetima kantona i općina.

Radi provođenja gore navedenog federalnog zakona, nadležni organi kantona bili su dužni, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu tog zakona, donijeti odgovarajuće propise i opće akte iz svoje nadležnosti.

Polazeći od toga da je zaštita porodice sa djecom, djelatnost od posebnog društvenog interesa, koja ima za cilj osiguranje približno jednakih uslova za zdrav i pravilan razvoj djece, kao i pružanje pomoći u realizaciji reproduktivne funkcije

porodice, bilo je neophodno preduzimanje hitnih reformskih aktivnosti i mjera u smislu poboljšanja stanja u ovoj oblasti.

Analizom stanja iz Javne politike o zaštiti obitelji s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđena je neujednačenost vrsta materijalnih prava po kantonima, različiti uslovi u postupku ostvarivanja prava, nepripadnost i neprimjerenost ostvarivanja prava zaposlenih porodilja u sistemu socijalne zaštite i različite osnovice i procenti od osnovice za obračun materijalnih davanja.

Zbog nemogućnosti pojedinih kantona da u svojim budžetima osiguraju potrebna sredstva za ovu namjenu i da u većini kantona kantonalni propisi nisu usklađeni s federalnim, bilo da nisu uopće doneseni bilo da nisu osigurana finansijska sredstva u budžetima kantona, porodice s djecom su u ovim kantonima ostale obespravljene.

Zbog prijedloga uvođenja finansiranja određenih prava na nivou entiteta, kao jedini način da se osigura dostupnost i ujednačenost određenih osnovnih prava na cijeloj teritoriji Federacije, nezavisno od kantona u kojem korisnik ima prebivalište.

Imajući u vidu da je finansiranje prava porodica s djecom iz budžeta kantona po važećem zakonu popraćeno ozbiljnim poteškoćama, pripremljen je radni materijal ovog zakona kojim je, prije svega, predloženo da se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine osigura finansiranje prava na dječiji dodatak, a iz budžeta kantona pomoć porodiljama koje nisu u radnom odnosu. Ostala prava iz osnovnog paketa prava po važećem zakonu finansirala bi se iz kantonalnih budžeta shodno materijalnim mogućnostima.

Radni materijal navedenog zakona je pripremljen u skladu s reformskim opredjeljenjima u socijalnom sektoru i preporuci Komiteta UN za prava djece sa 39. sjednice, kojom Komitet preporučuje da država ugovornica obrati naročitu pažnju na punu implementaciju člana 4. Konvencije o pravima djeteta utvrđivanjem prioriternih budžetskih stavki kako bi se osigurala implementacija ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava djece, naročito djece siromašnih porodica, te u skladu s članom 16. Evropske socijalne povelje /revidirane/ koja se odnosi na porodične beneficije.

III - DOKUMENT JAVNE POLITIKE – PROCJENA UTICAJA

U skladu s Uredbom o načinu pripreme, procjeni uticaja i odabiru politike u postupku izrade akata koje predlažu i donose Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i federalna ministarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/11), u decembru 2014. godine Ministarstvo je započelo izradu Javne politike - procjenu uticaja - koja sadrži ocjenu postojećeg stanja, jasnu formulaciju problema, definisane ciljeve Javne politike i rezultate koji se namjeravaju postići, plan monitoringa, moguće opcije za rješavanje problema i procjenu njihovog učinka, pri čemu su opcije koje obećavaju najbolje rezultate u postizanju ciljeva preporučene i unesene u Zakon ili će naći mjesto u provedbenim aktima koji će biti doneseni na osnovu Zakona.

Javna politika je izrađena od strane stručne Radne grupe koju su sačinjavali predstavnici Ministarstva, Federalnog ministarstva financija/Federalnog ministarstva finansija, svih kantonalnih ministarstava nadležnih za oblast socijalne zaštite, Kantonalnog centra za socijalni rad Sarajevo, Centra za socijalni rad Zenica, te

organizacija civilnog društva Prava za sve i Hope and Homes for Children. Stručnu i materijalnu podršku u dijelu primjene metodologije propisane Uredbom pružio je USAID-ov Projekat jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini (USAID/SGIP), te uz aktivne konsultacije s UNICEF-om.

Prema izvršenoj analizi, ključni problem koji je potrebno riješiti provedbom Javne politike na **dugoročnoj osnovi jest neusklađen, neefikasan i neodrživ sistem zaštite prava porodice s djecom u Federaciji BiH.**

Identifikovani ključni problem uključuje niz specifičnih problema koje je neophodno suštinski riješiti kako bi se uspostavio efikasan i koherentan sistem zaštite porodice s djecom u Federaciji. Navedeni specifični problemi se mogu grupisati u 4 skupine:

- Neusklađenost pravnog okvira u oblasti zaštite porodice s djecom na teritoriji cijele Federacije BiH;
- Razlike u sistemu obračunavanja naknada u Federaciji BiH;
- Ograničavajući kapaciteti i uslovi rada nadležnih organa za provođenje zakona;
- Nesistematična saradnja i koordinacija između ključnih aktera u oblasti zaštite porodice s djecom u Federaciji BiH.

U rješavanju ovih problema, potrebno je mjere Javne politike usmjeriti prema postizanju sljedećih specifičnih ciljeva:

- Uskladiti pravni okvir u oblasti zaštite porodice s djecom u Federaciji BiH;
- Uspostaviti pravičan sistem obračunavanja davanja u Federaciji BiH;
- Unaprijediti stručne kapacitete i uslove rada tijela nadležnih za provođenje zakona;
- Uspostaviti i održavati sistematičnu saradnju i koordinaciju između ključnih aktera.

Dokumentom je ujedno definisano ukupno 9 operativnih ciljeva koji vode prema rješavanju specifičnih problema (9 specifičnih problema), grupisanih unutar 4 gore pomenute skupine problema. Na osnovu fiskalne, ekonomske, socijalne (uključujući i perspektivu jednakopravnosti spolova) i ekološke procjene učinka alternativnih i mogućih opcija, uz primjenu jedinstvenih kriterija (efektivnost, efikasnost, politička, finansijska i administrativna izvodivost, distribucija troškova, pravičnost i održivost), izvršen je odabir preferentnih opcija za postizanje ciljeva Javne politike. Obzirom da su djeca jedna od najranjivijih kategorija u društvu, te uz puno poštivanje njihovih ljudskih prava i u cilju kreiranja politike javnog djelovanja koja će na adekvatan način odgovoriti potrebama i zaštititi porodicama s djecom, Radna je grupa s posebnom senzibilnošću pristupila procjeni najboljih opcija.

Imajući u vidu da je glavni cilj zaštite porodice s djecom osiguranje jednakih mogućnosti za djecu bez obzira na ekonomski status porodice, jasno je da je nužno svima pod jednakim uslovima osigurati pristup pravima iz socijalne zaštite. Međutim, promatrano u kontekstu postojećeg stanja, taj se cilj ne ostvaruje, odnosno ne eliminira se diskriminacija po mjestu življenja budući da je i dalje zastupljena praksa da jedan kanton osigurava materijalnu podršku porodicama s djecom, a drugi ne. Utvrđivanje minimuma osnovnih prava iz oblasti zaštite porodice s djecom u

Federaciji BiH (pravo na dječiji dodatak i pravo na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji) podrazumijeva da se na nivou Federacije BiH utvrdi minimum osnovnih prava iz oblasti zaštite porodice s djecom (pravo na dječiji dodatak i pravo na naknadu nezaposlenoj porodilji) čime bi se doprinijelo socijalno pravičnijem i fiskalno održivijem funkcionisanju sistema, ukidanju diskriminacije na osnovu mjesta življenja, te izjednačavanju prava djece u Federaciji BiH. Pritom ostala prava iz važećeg federalnog Zakona ne bi bila dokinuta, nego bi u cijelosti bila dana u nadležnost kantonima i jedinicama lokalne samouprave. Navedeno treba promatrati u uskoj vezi s utvrđivanjem jedinstvenih uslova za ostvarivanje ovih prava, te izjednačavanjem osnovica i utvrđivanjem jedinstvenih procenata za obračun novčanih davanja u okviru sistema podrške porodicama s djecom u Federaciji BiH. Na ovaj način postigao bi se dvostruki cilj:

- Eliminirali bi se tzv. teritorijalni oblici diskriminacije u smislu uklanjanja razlika koje trenutno postoje između kantona u pogledu osnovica i procenata od utvrđenih osnovica prilikom izračunavanja visine dječjeg dodatka ili novčane pomoći nezaposlenoj porodilji;
- Ublažile bi se posljedice siromaštva koje u znatnoj mjeri posebno ugrožava djecu na više različitih načina koji se uzajamno prepliću.

Nadalje, činjenica je da trenutni način regulisanja prava na naknadu zaposlenih porodilja nije u skladu s međunarodnim standardima u ovoj oblasti, kao i da se priroda ove vrste novčanih davanja (doprinosne naknade zasnovane na radno-pravnom statusu) ne uklapa u prirodu ostalih novčanih davanja iz sistema socijalne zaštite (nedoprinosne naknade zasnovane isključivo na postojanju socijalne potrebe). Imajući u vidu navedeno, razmatrana je mogućnost reintegriranja prava na naknadu zaposlenoj porodilji u sistem prava iz radnog odnosa i zdravstvenog osiguranja, pri čemu se ista može realizirati na dva načina:

1. Sistem zdravstvenog osiguranja u cijelosti preuzima administriranje i finansiranje prava na naknadu zaposlenoj porodilji kroz kantonalne zavode zdravstvenog osiguranja;
2. Sistem socijalne zaštite nastavlja administrirati i isplaćivati navedeno pravo uz refundiranje isplaćenih sredstava po osnovu ovoga prava iz sistema zdravstvenog osiguranja.

Jačanjem kadrovskih kapaciteta organa i ustanova nadležnih za provedbu propisa iz oblasti socijalne i dječje zaštite u smislu osiguranja dovoljnog broja izvršilaca moglo bi se na adekvatan i kvalitetan način odgovoriti novim potrebama i opravdanim zahtjevima korisnika iz ove oblasti. Reorganiziranjem postojećih stručnih kapaciteta u Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, resornim kantonalnim ministarstvima i centrima za socijalni rad/službama socijalne zaštite osiguralo bi se adekvatno jačanje kadrovskih kapaciteta navedenih institucija bez potrebe za velikim finansijskim izdvajanjima. Također, potrebno je postupno i sistematsko unapređenje tehničkih i materijalnih uslova rada lokalnih službi za socijalnu zaštitu u Federaciji BiH, te vršiti periodičnu obuku i stručno usavršavanje djelatnika u oblasti socijalne zaštite i zaštite porodice s djecom. Redovnom edukacijom postigla bi se kvalitetna primjena zakonodavstva, korisnici bi dobivali pravilne informacije što bi im olakšalo i sam postupak u ostvarivanju prava. Redovnom edukacijom jačali bi se individualni kapaciteti, posebice uposlenih u CSR, što bi doprinijelo većoj uključenosti i

iznalaženju što jednostavnijih načina za ostvarivanje prava korisnika, kao i uvezivanju sa svim relevantnim institucijama iz oblasti zaštite porodice s djecom.

Uspostavom i djelovanje predloženog načina pružanja podrške porodicama s djecom uspostavio bi se pravičniji sistem u kojem određena prava ne ovise o teritorijano-administrativnim faktorima i ekonomskoj moći pojedinih kantona, te bi se osnažile porodice s djecom kojima je pomoć stvarno potrebna.

IV – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Predloženi tekst Zakona osigurava osnove za punu implementaciju ciljeva Javne politike na svim nivoima vlasti. Predložena rješenja u Zakonu se zasnivaju na preferentnim opcijama, uzimajući u obzir ustavom definisane nadležnosti svih nivoa vlasti.

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

U dijelu **Osnovne odredbe (čl. 1. do 5.)** sadržane su odredbe koje uređuju predmet Zakona, pojam i cilj podrške porodicama s djecom, značenje pojedinih izraza u Zakonu: dijete, dijete s invaliditetom, dijete žrtva porodičnog i drugog nasilja, dijete žrtva trgovine ljudima, porodica, prihod i zajedničko domaćinstvo, kao i definiciju obračuna ukupnog mjesečnog prihoda.

DIO DRUGI – PODRŠKA PORODICI S DJECOM

U Poglavlju I. Načela (čl. 6. do 8.) obrađena su 3 načela ovog zakona i to: načelo dostupnosti i zabrane diskriminacije, načelo efikasnosti i održivosti i načelo javnosti i transparentnosti.

U Poglavlju II. Prava porodice s djecom (čl. 9. do 21.) utvrđena su prava koja u smislu ovog zakona ostvaruje porodica s djecom, te ko može biti nosilac prava i osnovica za obračun prava. Podrška porodici s djecom, u smislu ovog zakona, pruža se kroz ostvarivanje prava na dječiji dodatak i prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu. Predlagač se odlučio da na federalnom nivou uredi ova dva prava kako bi u Federaciji BiH osigurao minimum osnovnih prava iz oblasti zaštite porodice s djecom. Ovakvo rješenje treba doprinijeti socijalno pravičnijem i fiskalno održivijem funkcionisanju sistema, ukidanju diskriminacije na osnovu mjesta življenja, te izjednačavanju prava djece u Federaciji BiH. Pritom ostala prava iz važećeg federalnog Zakona¹, izuzev prava na novčanu naknadu ženi – majci u radnom odnosu, ne bi bila dokinuta, nego bi u cijelosti bila dana u nadležnost kantonima i jedinicama lokalne samouprave. Nadalje, a vezano za osnovicu za obračun ovih prava, predlagač je razmatrao nekoliko modaliteta utvrđivanja jedinstvene osnovice kao što je: prosječna plaća u Federaciji BiH, godišnji prosjek plaća kantona, visina potrošačke korpe, najniža cijena rada i slično. Nakon što su razmotrene sve prednosti i nedostaci navedenih modaliteta zauzet je stav da je kao osnovicu za obračunavanje predmetnih naknada potrebno koristiti prosječnu neto plaću u

¹ Pod ostalim pravima iz važećeg federalnog Zakona misli se na: 1) jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta; 2) pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke – dojilje; 3) posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova, koji žele djecu i trudnica; 4) smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja; 5) osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja i 6) školarine i stipendije đacima i studentima.

Federaciji BiH ostvarenu u prethodnoj kalendarskoj godini prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

U ovom Poglavlju sadržan je **Odjeljak A. Dječiji dodatak** i **Odjeljak B. Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu**.

U **Odjeljku A. Dječiji dodatak** definisani su korisnici prava na dječiji dodatak, uslovi za ostvarivanje prava, visina dječjeg dodatka, trajanje prava na dječiji dodatak i prestanak prava na dječiji dodatak. Imajući u vidu ograničena budžetska sredstva, predlagač je predvidio da pravo na dječiji dodatak mogu ostvariti djeca do navršene 18. godine života pod uslovima propisanim ovim zakonom, a isti su vezani za prihodovni cenzus, posjedovanje motornog vozila, sticanje potomstva, zasnivanje radnog odnosa, sklapanje braka, te smještaj u hraniteljsku porodicu ili ustanovu socijalne zaštite na teret budžetskih sredstava. U ovom Odjeljku utvrđena je i visina dječjeg dodatka koja iznosi 6% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku. Predviđen je i uvećani dječiji dodatak u iznosu od 8% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku za korisnike koji ispunjavaju jedan od zakonom propisanih uslova. Prilikom utvrđivanja visine dječjeg dodatka, predlagač je imao u vidu ograničena budžetska sredstva, te smatra da predložena visina može ublažiti posljedice siromaštva koje u znatnoj mjeri posebno ugrožavaju djecu. Kada je u pitanju procenat za izračunavanje visine ove naknade vodilo se računa da u konačnici visina naknade ne odstupa značajnije od prosjeka trenutnih izdvajanja po kantonima u kojima se ove naknade isplaćuju, kao i o uticaju na materijalnu sigurnost porodica s djecom. Također su propisani uslovi pod kojim se ovo pravo prestaje isplaćivati.

U **Odjeljku B. Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu** definisani su korisnici prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu, propisani su uslovi za ostvarivanje prava na ovu vrstu novčane pomoći porodilji, kao i visina iste, te isplata i prestanak ovog prava. Predlagač smatra da ovo pravo treba ostvarivati porodilja koja se nalazi na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje ili se nalazi na redovnom školovanju, te koja ostvaruje druge Zakonom propisane uslove vezane za prihodovni cenzus i posjedovanje motornog vozila. Predviđeno je da visina mjesečne novčane pomoći za ovo pravo iznosi 30% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku i isplaćuje se kroz period od 12 mjeseci. Propisani su i uslovi pod kojim se ovo pravo prestaje isplaćivati.

U **Poglavlju III. Postupak za ostvarivanje prava porodice s djecom (čl. 22. do 24.)** definisani su prvostepeni i drugostepeni organi nadležni za rješavanje u postupcima utvrđivanja prava u skladu s ovim zakonom. Kao prvostepeni organ definisana je nadležna općinska služba. Za ostvarivanje prava na dječiji dodatak kao drugostepeni organ definisano je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, dok je za ostvarivanje prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu kao drugostepeni organ definisano kantonalno ministarstvo nadležno za oblast socijalne i dječje zaštite. Nadležnost drugostepenog organa utvrđena je u skladu s predloženim rješenjima vezanim za finansiranje ovih prava. Imajući u vidu kategorije koje su potencijalni korisnici prava po ovom zakonu, predlagač smatra da troškove postupka

za ostvarivanje prava po ovom zakonu trebaju snositi organi koji vode postupak, te je tako i predloženo.

U Poglavlju IV. Obaveze korisnika prava i nadležnog prvostepenog organa (čl. 25. do 28.) propisana je obaveza zakonskog staratelja djeteta koje je ostvarilo pravo na dječiji dodatak, kao i korisnika novčane pomoći porodilji koja nije u radnom odnosu prijaviti nadležnom prvostepenom organu svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava. Također, utvrđena je i obaveza nadležnog prvostepenog organa da, po službenoj dužnosti, prati ispunjavanje uslova za ostvarivanje prava po ovom zakonu, te na osnovu utvrđenih promjena koje mogu biti od uticaja na ostvarivanje prava u roku od 8 dana provesti postupak utvrđen ovim zakonom. U svrhu zaštite budžetskih sredstava u ovom Poglavlju definisan je i postupak povrata sredstava u slučajevima kada se utvrdi da su korisniku isplaćena primanja na koja nije imao pravo ili su mu ista isplaćena u većem obimu.

U Poglavlju V. Finansiranje podrške porodicama s djecom (čl. 29. do 31.) sadržane su odredbe koje se odnose na izvore finansiranja prava i nadležnog organa za isplatu novčanih sredstava. Uzimajući u obzir trenutno stanje po pitanju ostvarivanja prava utvrđenih postojećim zakonima u oblasti zaštite porodice s djecom, te nejednakost u ostvarivanju prava koja su posljedica nejednakih finansijskih mogućnosti kantona, predviđeno je da se pravo na dječiji dodatak finansira iz budžeta Federacije BiH, dok se pravo na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu finansira s kantonalnog nivoa. Ovakvim zakonodavnim rješenjem došlo bi do fiskalnog rasterećenja kantonalnih budžeta, što bi omogućilo osiguranje finansijskih sredstava za finansiranje ostalih prava iz oblasti socijalne i dječje zaštite.

DIO TREĆI – DJEČIJA NEDJELJA

U ovom dijelu Zakona obrađena je **Dječija nedjelja (čl. 32. do 35.)**. Kao i do sada, prve sedmice mjeseca oktobra obilježava se “Dječija nedjelja” s ciljem podsticanja i organizovanja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih promovisanju Konvencije o pravima djeteta i poduzimanja drugih mjera i akcija za unapređenje razvoja brige o djeci i direktne podrške djeci radi njihovog efikasnijeg odgoja, obrazovanja i inkluzije, kao i podrške djeci koja izlaze iz sistema javne brige. Ove manifestacije i mjere, svake se godine, utvrđuju programom koji donosi federalni ministar rada i socijalne politike i programima koje donose kantonalni ministri nadležnih ministarstava. Zakonom je također utvrđeno da se tokom cijelog mjeseca oktobra za “Dječiju nedjelju” naplaćuju sredstva i to za: prodanu voznu kartu u međumjesnom i međunarodnom željezničkom, brodskom, avionskom i autobuskom saobraćaju, poštanske pošiljke u unutrašnjem prometu, osim na pošiljke novina i časopisa, prodatu ulaznicu za pozorište, kino i druge kulturne manifestacije i sportske priredbe za koje se naplaćuju ulaznice i na svaki prodani primjerak nosača slike ili zvuka, a sve u svrhu finansiranja gore navedenih mjera i aktivnosti.

DIO ČETVRTI – NADZOR I PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA

Nadzor i praćenje primjene Zakona (čl. 36. i 38.) – U ovom dijelu obrađen je nadzor nad provođenjem Zakona, inspekcijски nadzor, kao i praćenje primjene Zakona. Upravni nadzor je određen s obzirom na finansiranje prava utvrđenih

Zakonom, a inspeksijski nadzor dat je u nadležnost kantonalnim inspektorima za oblast socijalne zaštite. U ovom dijelu definisano je i praćenje primjene ovog zakona kojim je predviđena uspostava radnog tijela za praćenje i primjenu ovoga zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu istog.

DIO PETI – KRIVIČNE ODREDBE

Krivične odredbe (čl. 39. i 40.) – Ovim dijelom uređuju se prekršaji koji proizlaze u slučaju postupanja suprotno odredbama ovog zakona. Zakonom su propisane kazne za prvostepeni organ, kao i za odgovorno lice u istom, u slučaju ako inspektoru ne osigura neometano obavljanje inspeksijskog nadzora i ne stavi mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju, korisniku uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju, te ako omogući korištenje prava licu kojem ne pripada pravo po ovom zakonu ili joj ne pripada u tom obliku. Također su propisane i krivične odredbe za nenaplaćivanje novčanih iznosa za vrijeme “Dječije nedjelje”. Prekršajne norme usaglašene su s odredbama Zakona o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 63/14).

DIO ŠESTI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prilazne i završne odredbe (čl. 41 do 45.) regulišu usklađivanje kantonalnih propisa, kao i prestanak važenja odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom (“Službene novine Federacije BiH”, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09 i 45/16) koje se odnose na zaštitu porodice s djecom. U ovom dijelu utvrđeno je i da će se pravo na naknadu plaće porodilji u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta do dana početka primjene ovoga zakona nastaviti isplaćivati u skladu s propisima iz oblasti socijalne i dječje zaštite nakon čega će se isto regulisati propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja. Imajući u vidu da je za implementaciju ovog Zakona potrebno stvoriti određene preduslove, utvrđeno je da će se isti početi primjenjivati 12 mjeseci nakon stupanja na snagu.

V – USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

Prednacrt Zakona o podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine nije usklađivan s propisima EU, jer ne postoje odredbe izvora prava EU s kojima bi se Prednacrt usklađivao.

U skladu s Uredbom o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) popunjena je Izjava o usklađenosti koja je dostavljena Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije.

Prilikom izrade ovog zakona konsultovane su međunarodne konvencije, direktive i drugi međunarodni dokumenti od kojih je posebno značajna Preporuka EU C(2013) 778) od 20. februara 2013. godine, kojom se preporučuje državama članicama da preuzmu konkretne obaveze za razvoj politika za borbu protiv siromaštva djece u kojima se naglasak stavlja na ispravljanje faktora koji utječu na siromaštvo djece i

kojima se povećava učinkovitost, količina, iznosi i doseg socijalne podrške usmjerene upravo na djecu, ali i na nezaposlene roditelje.

VI – FINANSIJSKA SREDSTVA

U narednom tabelarnom prikazu nalazi se pregled ukupnih novčanih izdvajanja za period trogodišnje implementacije Zakona o podršci porodicama s djecom u Federaciji BiH s tim da je detaljniji pregled troškova za svaki operativni cilj sadržan u Javnoj politici o zaštiti porodice s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Važno je naglasiti da prva godina implementacije Zakona ne zahtijeva nikakva dodatna izdvajanja s obzirom da je početak njegove primjene predviđen tek nakon perioda od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu. Osim toga, za Operativni cilj 3. 2. koji se odnosi na unapređenje tehničkih i materijalnih uslova rada lokalnih službi za socijalnu zaštitu u Federaciji BiH nisu prikazana potrebna finansijska izdvajanja, budući da svako od nadležnih organa treba za sebe da izradi analizu uslova u kojima funkcioniše, izradi zapisnik kojim će konstatovati nedostatke, procijeniti potrebe i predložiti program aktivnosti za otklanjanje nedostataka s procjenom potrebnih sredstava za ispunjavanje uslova. Shodno tome, u budžetima neće biti potrebno osigurati dodatna budžetska sredstva za izradu ove analize s obzirom da nisu predviđene nikakve posebne naknade. Na osnovu utvrđenih nedostataka i procjene finansijskih sredstava svako od nadležnih organa bi u svojim budžetima planirali odgovarajuća sredstva potrebna za otklanjanje utvrđenih nedostataka pri čemu bi se razlika nedostajućih sredstava mogla pokriti kroz donatorska sredstva.

SPECIFIČNI CILJ 1: USKLADITI PRAVNI OKVIR U OBLASTI ZAŠTITE PORODICE S DJECOM U FEDERACIJI BiH				
Naziv operativnog cilja i preferentne opcije	Prva godina implementacije Zakona u KM	Druga godina implementacije Zakona u KM	Treća godina implementacije Zakona u KM	Izvori finansiranja
1. 1. Uskladiti vrste prava u Federaciji BiH: Utvrditi minimum osnovnih prava iz oblasti zaštite porodice s djecom u Federaciji BiH (pravo na dječiji dodatak i pravo na naknadu nezaposlenoj porodilji)	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	-
1. 2. Uskladiti uslove u postupku rješavanja	Ne zahtijeva dodatna finansijska	Ne zahtijeva dodatna finansijska	Ne zahtijeva dodatna finansijska	-

zahtjeva za ostvarivanje prava: Definisati jedinstvene uslove za pravo na dječiji dodatak i pravo na pomoć nezaposlenim porodiljama	sredstva	sredstva	sredstva	
1. 3. Reintegrirati finansiranje prava uposlenih porodilja u sistem naknada po osnovu prava iz radnih odnosa: Reintegriranje prava na naknadu zaposlenoj porodilji u sistem prava iz radnog odnosa i zdravstvenog osiguranja	-	60.983.787,12	61.091.304,12	Kantonalni fondovi zdravstvenog osiguranja
SPECIFIČNI CILJ 2: USPOSTAVITI PRAVIČAN SISTEM OBRAČUNAVANJA DAVANJA U FEDERACIJI BIH				
2. 1. Izjednačiti osnovice i utvrditi jedinstvene procente za obračun davanja iz oblasti zaštite porodice s djecom u Federaciji BiH: Utvrditi jedinstvenu osnovicu i procent za obračun naknade za pravo na dječiji dodatak i pravo na novčanu pomoć nezaposlenim porodiljama	-	34.171.058,16	33.678.509,20	Budžet Federacije BiH
	-	5.707.620,00	5.587.639,20	Budžeti kantona
SPECIFIČNI CILJ 3: UNAPRIJEDITI KADROVSKE KAPACITETE I USLOVE RADA ORGANA NADLEŽNIH ZA PROVOĐENJE PROPISA IZ OBLASTI SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE				

<p>3. 1. Ojačati kadrovske kapacitete organa i ustanova nadležnih za provedbu propisa iz oblasti socijalne i dječje zaštite: Izvršiti zapošljavanje dva nova izvršioca u Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike</p>	-	48.000,00	48.000,00	Budžet Federacije BiH
<p>3. 2. Unaprijediti tehničke i materijalne uslove rada lokalnih službi za socijalnu zaštitu u Federaciji BiH: Postupno i sistematsko unapređenje tehničkih i materijalnih uslova rada lokalnih službi za socijalnu zaštitu u Federaciji BiH</p>	-	-	-	-
<p>3. 3. Vršiti periodičnu obuku i stručno usavršavanje (o primjeni zakonodavstva i pružanju informacija korisnicima)</p>	-	10.780,00	10.780,00	Donatorska sredstva
SPECIFIČNI CILJ 4: USPOSTAVITI I ODRŽAVATI SISTEMATIČNU SARADNJU I KOORDINACIJU IZMEĐU KLJUČNIH AKTERA				
<p>4. 1. Uspostaviti mehanizam za praćenje, evaluaciju i izvještavanje o stanju u oblasti</p>	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	-

zaštite porodice s djecom u Federaciji BiH				
4. 2. Uspostaviti i održavati središnju bazu podataka o korisnicima u Federaciji BiH	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	Ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva	-

VII – KONSULTACIJE

Pored činjenice da je Radna grupa za izradu Javne politike o zaštiti obitelji s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine uključivala najrelevantnije predstavnike vladinih i nevladinih organizacija iz predmetne oblasti u Federaciji BiH, ista je u skladu s članom 6. Uredbe o načinu pripreme, procjeni uticja i odabiru politike u postupku izrade akata koje predlažu i donose Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i federalna ministarstva ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/11) i članu 11. Uredbe o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/12) sačinila analizu aktera i detaljan plan konsultacija. S tim u vezi, nacrt Politike je dana 16. juna 2017. godine objavljen na web stranici Ministarstva uz poziv svim zainteresiranim subjektima da se izjasne o dokumentu u roku od 30 dana.

S obzirom na mnogobrojnost i najširu moguću teritorijalnu rasprostranjenost identifikovanih aktera, Radna se grupa opredijelila za provođenje javnih konsultacija na nekoliko lokacija širom Federacije BiH. Uz tehničku i finansijsku podršku Udruženja "Žene ženama", javne su konsultacije održane prema sljedećem rasporedu:

- **Prve javne konsultacije** - 28. juna 2017. godine u Sarajevu;
- **Druge javne konsultacije** - 29. juna 2017. godine u Grudama;
- **Treće javne konsultacije** - 03. jula 2017. godine u Sanskom Mostu;
- **Četvrte javne konsultacije** - 04. jula 2017. godine u Vitezu;
- **Pete javne konsultacije** - 06. jula 2017. godine u Tuzli.

Svakom od konsultativnih događaja prisustvovali su predstavnici institucija različitih nivoa vlasti u Federaciji (resornih kantonalnih ministarstava, predstavnici CSR, JLS, Parlamenta Federacije BiH), međunarodnih organizacija i projekata, te nevladinih organizacija, uz više nego zadovoljavajući odziv i aktivno sudjelovanje istih u svakom od pet regionalnih centara.

Značajno je naglasiti da su javne konsultacije u svih pet regionalnih centara rezultirale gotovo potpunom podudarnošću između ključnih zapažanja i stavova najvećeg broja konsultiranih institucija i pojedinaca, a naročito predstavnika iz struke - stručnih radnika, s identificiranim problemima, ciljevima, a posebno u pogledu odabira preferentnih opcija, čime je ostvaren konsenzus svih sudionika procesa konsultacija.

Radna grupa je razmotrila sve konkretne komentare s javnih konsultacija, kao i komentare dostavljene pismenim putem. S tim u vezi, značajno je naglasiti da su zaprimljeni komentari u najvećoj mogućoj mjeri predstavljali podršku ponuđenim rješenjima uz određeni broj komentara koji nisu prihvaćeni od strane Radne grupe. Na osnovu konsultativnog procesa, te izmjena koje su uslijedile kao rezultat konkretnih prijedloga i razmatranja Radne grupe, izrađen je nacrt teksta Javne politike o zaštiti obitelji s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine (koji je kasnije poslužio kao osnov za izradu Zakona čime su ovi dokumenti u potpunosti međusobno usaglašeni).

Sve primjedbe koje su date na javnim konsultacijama ili dostavljene ovom ministarstvu, vezano za tekst Zakona o podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine sublimirane su i prikazane kroz tabelarni prikaz koji se nalazi u prilogu ovog obrazloženja (Prilog 1.), te je u skladu s istim pripremljen Prednacrt Zakona o podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Pripremljeni Prednacrt Zakona s Javom politikom o zaštiti obitelji s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine je aktom broj: 05-34/2-2055/14 od 20. decembra 2017. godine dostavljen kantonalnim vladama na razmatranje i davanje mišljenja. Na navedene dokumente pristigla su mišljenja sljedećih institucija:

- Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona, broj: 04-35-783/17 od 28. decembra 2017. godine,
- Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, broj: 13-02/1-02-812/18 od 23. januara 2017. godine,
- Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zaključak broj: 01-1-02-177/18 od 23. januara 2018. godine,
- Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, broj: 09/1-35-31663-1/17 od 29. januara 2018. godine,
- Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, broj: 09-02-14093-2/17 od 31. januara 2018. godine,
- Vlada Kantona 10, Zaključak broj: 01-02-35-1/18 od 2. februara 2018. godine,
- Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Posavskog kantona, broj: 07-35-577-1/17 od 31. januara 2018. godine,
- Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona, broj: 09-02-17868-1/17 od 5. februara 2018. godine.

Na Prenacrt Zakona o podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine i Javnu politiku o zaštiti obitelji s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine pozitivno mišljenje dali su: Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona uz dostavljene primjedbe i prijedloge, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, Vlada Kantona 10, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Posavskog kantona i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona. Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona dostavilo je mišljenje s prijedlozima i sugestijama.

U nastavku slijedi tabelarni prikaz prijedloga i sugesija zaprimljenih od strane Ministarstva zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona i Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona koje se odnose na Prednacrt Zakona o podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine, te očitovanje o prihvaćanju/neprihvaćanju istih.

TABELARNI PRIKAZ KOMENTARA I PRIJEDLOGA NA PREDNACRT ZAKONA O PODRŠCI PORODICAMA S DJECOM

Naziv dostavljača komentara / prijedloga	Tekst komentara / prijedloga	Obrazloženje prihvatanja ili neprihvatanja komentara / prijedloga
	<p style="text-align: center;">Član 9. (Ostvarivanje prava)</p> <p>(1) Prava iz ovog zakona pod uslovima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište, odnosno boravište na teritoriji Federacije BiH.</p> <p>(2) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, stranom državljaninu koji legalno boravi na teritoriji Federacije BiH, pripadaju prava iz ovog zakona pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i u skladu s međunarodnim ugovorima.</p> <p>(3) Strani državljanin kao član porodičnog domaćinstva, u postupku ostvarivanja prava iz ovog zakona, dužan je dokazati da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu svog prebivališta, odnosno zemlje porijekla.</p> <p>(4) Prava iz ovog zakona su lična i ne mogu se prenositi.</p>	
<p style="text-align: center;">Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona</p>	<p>Predlagač smatra da bi u članu 9 stav (1) trebalo brisati riječi “odnosno boravište”, a na kraju istog stava dodati riječi: “odnosno na području kantona u kome ostvaruje svoje pravo”.</p>	<p>Prijedlog djelomično prihvaćen: U stavu (1) ovoga člana riječi “odnosno boravište” su brisane. Na kraju stava nisu dodane riječi: “odnosno na području kantona u kome ostvaruje svoje pravo”, obzirom da prebivalište na teritoriji Federacije podrazumijeva postojanje prebivališta na području nekog od kantona. Nadalje, članom 22. stav (3) Zakona propisano je da se u postupku za ostvarivanje prava po</p>

	<p>U istom članu u stavu (2) umjesto riječi “i u skladu s međunarodnim ugovorima” treba upisati “i ukoliko je isto pravo regulisano Sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina”.</p> <p>Obrazloženje: Ovim se zakonom prvenstveno regulišu prava državljana BiH koji imaju stalno prebivalište na području Federacije BiH, odnosno kantona, a prava stranim državljanima imigrantima se rješavaju drugim propisima, ugovorima i sporazumima i to treba naglasiti.</p>	<p>ovom zakonu primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, te drugi relevantni federalni i kantonalni propisi, a što se odnosi i na utvrđivanje organa koji je nadležan za postupanje.</p> <p>Prijedlog prihvaćen</p>
<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona</p>	<p>U članu 9. iza riječi “BiH” dodati riječi “odnosno kantona” zbog realizacije prava koje je u nadležnosti kantona.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen: U stavu (1) ovoga člana riječi “odnosno boravište” su brisane, te je stavom (1) ovog člana propisano da prava iz ovog zakona pod uslovima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i koje ima prebivalište na teritoriji Federacije BiH. Prebivalište na teritoriji Federacije podrazumijeva postojanje prebivališta na području nekog od kantona.</p>

Član 10.
(Prava porodice s djecom)

(1) Prava koja, u smislu ovog zakona, ostvaruje porodica s djecom su:

- a) Dječiji dodatak;
- b) Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu.

(2) Prava iz stava (1) ovoga člana ostvaruju se pod uslovima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

(3) Kantoni utvrđuju i druga prava od onih utvrđenih ovim zakonom ovisno o njihovim materijalnim mogućnostima i drugim potrebama porodice s djecom.

Ministarstvo za rad, socijalnu
politiku i povratak
Tuzlanskog kantona

U članu 10. stav (3) predlažemo da se preciziraju prava koja kantoni, zavisno o njihovim materijalnim mogućnostima, mogu utvrditi, jer je u suprotnom moguće očekivati da kantoni izostave uvođenje "dodatnih" prava koja nisu precizirana federalnim zakonom. Budući da se prednacrtom ovog Zakona znatno umanjuju vrste prava, visina prava kao i da su uvedeni strožiji uslovi za ostvarivanje istih što će se odraziti na korisnike u Tuzlanskom kantonu koji, po važećim zakonima, u odnosu na neke kantone, imaju više vrsta prava, korisnika i veća davanja po osnovu istih.

Prijedlog nije prihvaćen: Članovi Radne grupe su se usaglasili da isto regulišu na način da se propiše obaveza kantona da utvrđuju i druga prava od onih utvrđenih ovim zakonom zavisno o njihovim materijalnim mogućnostima i drugim potrebama porodice s djecom. Obrađivač propisa smatra da se na ovaj način poštuje ustavno načelo prema kojem će pri vršenju nadležnosti iz oblasti socijalne politike, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, federalna vlast postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju.

Član 15.
(Trajanje prava na dječiji dodatak)

(1) Djetetu koje ispunjava uslove iz člana 13. ovoga zakona pravo na dječiji dodatak će se priznati od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava.

(2) Pravo na dječiji dodatak traje dok postoje uslovi za ostvarivanje prava, a najduže 12 mjeseci.

(3) Staratelj djeteta koje je ostvarilo pravo na dječiji dodatak dužan je obnoviti zahtjev za nastavak ostvarivanja prava na dječiji dodatak u mjesecu prije isteka prava.

(4) Ukoliko zakonski staratelj djeteta u roku iz stava (3) ovoga člana ne podnese zahtjev i ne dostavi dokaze o ispunjavanju uslova za nastavak ostvarivanja prava, pravo na dječiji dodatak prestaje.

(5) Za dijete kojem, u skladu s ovim zakonom, prestane pravo na dječiji dodatak, isplata će se izvršiti za mjesec u kojemu je pravo prestalo.

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona

U članu 15. stav (1) iza broja "13" dodati "i člana 14. stav (2)" kako bi se preciziralo da se i djeci korisnicima uvećanog dječjeg dodatka pravo priznaje od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava.

Prijedlog nije prihvaćen: Obrađivač propisa smatra da navedena primjedba nije opravdana, obzirom da pravo na uvećani dječiji dodatak može ostvariti samo dijete koje, pored uslova propisanih članom 13 ovog zakona, ispunjava i dodatne uslove iz člana 14. stav (2).

Član 18.
(Uslovi za ostvarivanje prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu)

Korisnik prava na novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu iz člana 17. ovoga zakona može ostvariti pravo na novčanu pomoć pod sljedećim uslovima:

a) ukoliko je prijavljen na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje ili se nalazi na redovnom školovanju;

- b) ukoliko ukupni mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze 20% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku;
- c) nijedan od članova zajedničkog domaćinstva nije vlasnik ili posjednik motornog vozila do sedam godina starosti, osim ako su u pitanju lica s invaliditetom koja po propisima iz oblasti poreske i carinske politike mogu uvesti ili na domaćem tržištu kupiti motorno vozilo kao ortopedsko ili drugo pomagalo.

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	U članu 18. u tački b) umjesto "20%" upisati "15%".	Prijedlog nije prihvaćen: Obradivač propisa smatra da predloženi procent odgovara trenutnim budžetskim mogućnostima kantona imajući u vidu da je Zakonom predviđeno da Federacija preuzme pravo na dječiji dodatak čime će kantoni imati dovoljno sredstava za isplaćivanje ovoga prava u predviđenom iznosu.
	U istom članu dodati tačku d) koja bi glasila: "ukoliko njena porodica nije u vlasništvu pokretne ili nepokretne imovine kojom može steći određenu imovinsku korist, a o čemu mjerila uputstvom propisuje resorno kantonalno ministarstvo". Obrazloženje: Prihodi od imovine koje izračunava katastarska služba nisu mjerilo za stvarne prihode koji se mogu ostvariti korištenjem poljoprivrednog ili građevinskog zemljišta.	Prijedlog nije prihvaćen: Prihvaćanjem ovog prijedloga ugrozio bi se jedan od osnovnih ciljeva donošenja ovog propisa, a to je izjednačavanje uslova za ostvarivanje prava.

Član 19.

(Visina novčane pomoći porodilji)

Novčana pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu isplaćuje se u visini 30% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku.

<p>Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona</p>	<p>U članu 19. umjesto “30%” upisati “20%”.</p> <p>Obrazloženje: U Srednjobosanskom kantonu najniža je prosječna plaća od svih drugih kantona što je dovoljan pokazatelj da se u budžetu kantona ne mogu osigurati potrebna sredstva kako je to određeno ovim Prednacrtom Zakona, odnosno ne mogu se osigurati sredstva u iznosu kao što to osiguravaju drugi kantoni. Primjer: u kantonu Sarajevo godišnji proračun je 4 do 5 puta veći od budžeta u Srednjobosanskom kantonu, a broj stanovnika nije niti dva puta veći u Kantonu Sarajevo od broja stanovnika Srednjobosanskog kantona.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen: Obrađivač propisa smatra da predloženi procent odgovara trenutnim budžetskim mogućnostima kantona imajući u vidu da je Zakonom predviđeno da Federacija preuzme pravo na dječiji dodatak čime će kantoni imati dovoljno sredstava za isplaćivanje ovoga prava u predviđenom iznosu.</p>
<p>Član 22. (Nadležni organi za vođenje postupka)</p> <p>(1) O pravu iz člana 10. stav (1) tačka a) ovog zakona u prvom stepenu odlučuje nadležna općinska služba, a o žalbama protiv odluka donesenih u prvom stepenu odlučuje Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo) kao drugostepeni organ.</p> <p>(2) O pravu iz člana 10. stav (1) tačka b) ovog zakona u prvom stepenu odlučuje nadležna općinska služba u skladu s ovim zakonom i kantonalnim propisima, a o žalbama protiv odluka donesenih u prvom stepenu odlučuje kantonalno ministarstvo nadležno za oblast socijalne i dječje zaštite kao drugostepeni organ.</p> <p>(3) U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, te drugi relevantni federalni i kantonalni propisi.</p>		
<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona</p>	<p>U članku 22. st. (1) i (2) riječi: “nadležna općinska služba” zamijeniti riječima “nadležni centri za socijalni rad” budući da centri za socijalni rad nisu općinske, odnosno gradske službe nego javne ustanove čiji je osnivač općinsko, odnosno gradsko vijeće.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen: Prilikom formulisanja ove odredbe vodilo se računa da se centri za socijalni rad rasterete administrativnih poslova. Obrađivač je stava da predmetne postupke mogu voditi</p>

		općinske službe.
<p>Član 28. (Povrat sredstava)</p> <p>(1) Korisnik za koga se utvrdi da su mu isplaćena primanja na koja nije imao pravo po ovom zakonu ili mu nije pripadalo u tom obimu, dužan je vratiti primljeni iznos, odnosno razliku između primljenog i stvarno pripadajućeg iznosa.</p> <p>(2) Ukoliko korisnik ne vrati iznos iz stava (1) ovog člana u roku koji odredi nadležni organ, postupak povrata kod nadležnog suda pokreće i troškove istog snosi Ministarstvo, ukoliko je u pitanju povrat sredstava za dječiji dodatak, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za oblast socijalne i dječje zaštite, ukoliko je u pitanju povrat sredstava za novčanu pomoć porodilji koja nije u radnom odnosu.</p>		
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	<p>U članu 28. stav (2) brisati riječi: “i troškove istog snosi”.</p> <p>Obrazloženje: Ukoliko ne bi došlo do brisanja navedenih riječi Ministarstva bi bila dužna snositi troškove sudskog postupka i vraćanja nezakonito primljenog novčanog iznosa koji je klijent koristio.</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen: Ova odredba je formulisana u skladu s prijedlozima i sugestijama proisteklim iz javnih konsultacija. Postupak povrata novčanih sredstava, koji bi se vodio prema odredbama Zakona o parničnom postupku, prema pozitivnim zakonskim propisima ne mogu voditi Ministarstva (Federalno i kantonalna) nego Federalno i kantonalna pravobranilaštva kao njihovi zastupnici.</p>
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	<p>U članu 28. stav (2) predlažemo da postupak povrata finansijakih sredstava po osnovu priznatog prava kod nadležnog suda pokreće centar za socijalni rad umjesto Ministarstva (Federalnog i kantonalnih), s napomenom da u Tuzlanskom kantonu postupak povrata vrše centri za socijalni rad. U svakom slučaju postupak povrata</p>	<p>Prijedlog nije prihvaćen: Ova odredba je formulisana u skladu s prijedlozima i sugestijama proisteklim iz javnih konsultacija. Smatramo opravdanim da postupak povrata sredstava pokreću organi u čijim se budžetima osiguravaju</p>

	novčanih sredstava, koji bi se vodio prema odredbama Zakona o parničnom postupku, prema pozitivnim zakonskim propisima ne mogu voditi Ministarstva (Federalno i kantonalna) nego Federalno i kantonalna pravobranilaštva, kao njihovi zastupnici.	sredstva za finansiranje prava.
--	---	---------------------------------

VIII - ZAKLJUČAK

Relevantnost i opravdanost donošenja Zakona je neupitna, budući da se dosadašnjim neusklađenim, neefikasnim i neodrživim okvirom krajnje neadekvatno uređuje sistem zaštite porodice s djecom u Federaciji BiH koji naročito karakterišu: neujednačenost pravnog okvira u oblasti zaštite porodice s djecom, razlike u sistemu obračunavanja davanja, ograničavajući kapaciteti i uslovi rada nadležnih organa za provođenje zakona, te nesistematična saradnja i koordinacija između ključnih aktera.

Stoga Zakon predstavlja odgovarajući pravni instrument pomoću kojeg je jedino moguće realizovati operativne ciljeve Javne politike i razvijati efikasan i održiv sistem podrške porodicama s djecom na cijelom prostoru Federacije BiH.